

FIȘA DISCIPLINEI
ANUL UNIVERSITAR: 2024-2025

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
1.2 Facultatea	ISTORIE
1.3 Departamentul	Istorie antică, Arheologie și Istoria Artei
1.4 Domeniul de studii	ISTORIE
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii	Istoria artei

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei		Artă și antichități romane					
2.2 Titularul cursului							
2.4 An de studiu	III	2.5. Semestru	I	2.6. Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	specializare

3. Timpul total estimat (ore pe semestru alocate activităților didactice)

3.1 Nr. ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 Curs	2	3.3 Seminar	-
3.4 Total ore în planul de învățământ	28	Din care: 3.5 Curs	28	3.6 Seminar	-
Distribuția fondului de timp:					Nr. ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					15
Tutoriat					
Examinări					2
Alte activități:					

NOTĂ: Timpul dedicat activităților didactice, însumat cu timpul de studiu individual = 1 credit x 25 ore

3.7 Total ore studiu individual	47
3.8 Total ore pe semestru	75 (3x25)
3.9 Numărul de credite	3

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> - Definirea conceptelor de artă, colecție de antichități, patrimoniu - Identificarea portretelor veristice și a tipologiilor portretistice imperiale (canoane augustane, antonine, constantiniene) - Definirea tehnicilor : frescă, pictură encaustică, <i>opus vermiculatum</i>, <i>opus tessellatum</i>, <i>opus sectile</i> - Explicarea și compararea stilurilor de reprezentare sculpturală în perioada republicii și a imperiului - Compararea portretisticii romane din cele două etape ale epocii imperial în context socio-politic, prezentarea tipologiilor stilistice picturale - Realizarea unor lecturi estetice și contextuale ale produselor artistice romane prin menționarea următoarelor principii de analiză : elemente de limbaj plastic, orientarea și proportionalitatea, tipurile de perspectivă din reliefurile comemorative și narrative, dinamismul, echilibrul compozițional - Realizarea unor cataloage de reprezentări numismatice tematice în funcție de conceptele/divnitățile asociate chipurilor de împărați - Definirea și înțelegerea artei ca produs social - Identificarea mecanismelor de valorizare etică și estetică prin produsele culturale. - Identificarea importanței operelor de artă în crearea patrimoniilor.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea instrumentelor de lucru clasice și digitale - Întocmirea unei bibliografii pe o temă dată

	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza bibliografiei secundare și utilizarea ei în construcția demonstrațiilor și redactarea scrisă a unei analize de izvor vizual - Prezentarea scrisă a unui punct de vedere personal cu privire la un subiect circumscris
--	--

7. Obiectivele disciplinei

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- familiarizarea cu setul instrumentar și metodologic de cercetare și analiză din domeniul a artei, în general, și al artei romane, în special;
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> - analiza comparativă a unei creații artistice realizată pe diferite materiale suport, privite în dimensiune diacronică - aplicarea tehnicilor specifice lecturilor estetice, contextuală, iconografică și iconologică pe documente vizuale cu valoare istorică și patrimonială

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
I. Arta plastică sculpturală și arta reliefului public	Prelegere, prezentare media, dezbateri	
A. Epoca republicană – trăsături ale artei republicane, principii estetice, analiză socio-contextuală	“	
B. Epoca Imperială – principii estetice,	“	
1. Portretistică imperială în <i>reprezentări numismatice</i> –sec I-III p. Chr. (2 cursuri: (1) analiza estetică, iconografică și contextuală a artei numismatice și (2) analiza unei colecții numismatice din muzeele românești).	“	Exercițiu de analiză comparativă a iconografiei monetare (<i>format în scris</i>) – cu două exemple dintre cele prezentate în cadrul cursurilor pe tema iconografiei numismatice
2. <i>Busturi și statui imperiale</i> (Augustus de la <i>Prima Porta</i> , Claudius de la Lanuvium, Traian de la Ostia, statuia ecvestră a lui Marcus Aurelius, Trebonius Gallus-Roma) (2 cursuri: analiza izvoarelor vizuale și aplicații)	“	
3. <i>Relieful narativ și comemorativ/ relieful istoric</i> (<i>Ara Pacis</i> , Arcul lui Titus și reliefurile din Muz Palazzo della Cancelaria, Columna traiană și Arcul de la Beneventum, Arcul lui Septimius Severus) (2 cursuri: analiza izvoarelor vizuale enumerate și analiza unei colecții statuare – studiul de caz <i>Lapidarium</i> – MNIR – mulajele columnei traiane)	“	
4. <i>Relieful funerare</i> – teme iconografice și interpretare socio-culturală	“	Exercițiu de analiză comparativă – stelele funerare – colecția de la MNIR – (<i>format în scris</i>)
II. Pictura – principii estetice, stiluri, aspecte iconografice; 2 cursuri: analiza stilurilor picturale romane și a tehnicilor de lucru: fresca, pictura encaustică - (1): stilurile 1 și 2; (2) stilurile 3 și 4	“	
III. Mozaicuri romane – 2 cursuri: (1) - tehnici de execuție, teme iconografice; (2) - studiu de caz: Mozaicul roman de la Tomis/Constanța- sec al IV-lea.	“	
IV. Colecții și colecționari – incursiune în colecțiile de antichități clasice	“	
Bibliografie Dicționare, enciclopedii, atlase:		

Enciclopedia dell'Arte Antica, Classica e Orientale (ed. R. Bianchi-Bandinelli et alii), 7 vol, 1958-1970;

Lucrări generale:

R. Bianchi-Bandinelli, *Rome. The Center of Power*, 1970.

Dunbabin, K.M.D., *The Mosaics of the Greek and Roman World*, Cambridge, 1999.

Hannestad, N., *Monumentele publice ale artei romane*, tr.M. Gramatopol, vol.I-II, București, 1989.

Kleiner, Diana, E.E., *Roman Sculpture*, Phaidon, 1995.

Malizia, G., *Gli Archi di Roma*, Roma, 2005.

Preda, C-tin., *Enciclopedia de numismatică antică în România*, București, 2008.

Pollitt, J. J. (ed.), *The Cambridge History of Painting in the Classical World*, CUP, 2014.

Toynbee, J.M.C., *The Ara Pacis Augustae*, în J.R.S., vol. LI (1961).

Vulpe, R., *Columna lui Traian*, www.cimec.ro, 2002.

Zanker P., *The Power of Images in the Age of Augustus*, tr. engl. A. Shapiro, Michigan, 1990

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Tematica cursului este în acord cu nevoile de formare ale tinerilor specialiști din domeniu, așa cum sunt acestea formulate în descriptorii COR și în documentația subiacentă. Competențele vizate sunt relevante pentru instituțiile de stat și organizațiile private care au responsabilități și activități în domeniul conservării și punerii în valoare a patrimoniului cultural românesc și universal.

10. Evaluare

Tip de activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. Curs	Relevanța și validitatea documentării, competența utilizării vocabularului tehnic, fluența și coerența demonstrației și a prezentării, calitatea aparatului critic și bibliografic	Eseu scris despre o creație artistică romană în care să fie incluse 2 tipuri de analize specifice istoricului de artă	50 %
	Corectitudinea identificării și calitatea analizei comparative la fiecare dintre exercițiile de la clasă, corespunzătoare temelor II.B.1 și II.B.4.	Analizele redactate în scris pe parcursul activității (câte 20%)	40 %
	Prezența		10%
Standard minim de performanță	Identificarea elementelor principale ale limbajului sculptural al artei romane veristice, precizarea principalelor similitudini și diferențe estetico- iconografice între arta plebeiană și cea aulică din lumea romană imperială. Corelarea importanței operelor de artă romane cu crearea identității europene și românești.		

Data completării

20.08.2024